

NESBYEN KOMMUNE
KOMMUNEHUSET
3540 NESBYEN

Vår dato: 21.10.2024

Vår ref.: 202317261-6 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 2023/1099-15

Saksbehandler: Håvard

Hammerstad/haah@nve.no

NVEs generelle uttale - Høring og offentlig ettersyn - detaljreguleringsplan - Øvre Foss 6 - Nesbyen kommune

Vi viser til oversendelse av høringsdokumenter datert 02.10.2024.

Om NVE

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er nasjonal sektormyndighet med innsigelseskompetanse innenfor saksområdene flom-, erosjons- og skredfare, allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann, og anlegg for energiproduksjon og framføring av elektrisk kraft. NVE har også ansvar for å bistå kommunene med å forebygge skader fra overvann gjennom kunnskap om avrenning i tettbygde strøk (urbanhydrologi). NVE gir råd og veiledning om hvordan nasjonale og vesentlige regionale interesser innen disse saksområdene skal tas hensyn til ved utarbeiding av arealplaner etter plan- og bygningsloven (pbl).

På grunn av stor saksmengde i forhold til tilgjengelige ressurser har ikke NVE kapasitet til å gå konkret inn i alle reguleringsplaner som kommer på høring. NVE vil prioritere å gi konkrete innspill og uttalelser til reguleringsplaner det blir bedt om faglig hjelp til konkrete problemstillinger. Etter en faglig prioritering gir vi hjelp til de kommunene som har størst behov.

NVEs generelle tilbakemelding

Som planmyndighet har dere ansvar for å se til at NVE sine saksområder blir vurdert og ivaretatt i planforslaget. Vi har laget en [Kartbasert veileder for reguleringsplan](#) som leder dere gjennom alle våre fagområder, og gir dere verktøy og innspill til hvordan våre tema skal ivaretas i reguleringsplanen. Hvis dere ikke allerede har gått gjennom veilederen anbefaler vi at dere gjør det, og vurderer om våre saksområder er ivaretatt i planen. Dere må vurdere om planen ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser, jf. [NVEs veileder 2/2017 Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging](#).

Dere kan også bruke våre internettsider for arealplanlegging. Her er informasjonen og veiledningen lagt opp etter plannivå, <https://www.nve.no/arealplanlegging/>. På NVEs internettsider finner dere koblinger til veiledere og verktøy. Det ligger også mye arealinformasjon på NVEs kartløsninger.

Kommunens ansvar

NVE minner om at det er kommunen som har ansvaret for at det blir tatt nødvendig hensyn til flom- og skredfare, overvann, vassdrag og energianlegg i arealplaner, byggetillatelser og dispensasjoner. Dette gjelder uavhengig av om NVE har gitt råd eller uttalelse til saken.

Dere kan ta kontakt med NVE dersom det er behov for konkret bistand i saken.

Med hilsen

Øyvind Leirset
Seksjonssjef

Håvard Hammerstad
Seniorrådgiver

Dokumentet blir sendt uten underskrift. Det er godkjent etter interne rutiner.

Mottakere:

NESBYEN KOMMUNE

Kopimottakere:

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS

Nesbyen kommune
Alfarvegen 117
3540 Nesbyen

Deres ref: 2023/1099
Vår ref: 2024/255986
Dato: 04.11.2024

Uttalelse til høring - Detaljreguleringsplan Øvre Foss 6 - Nesbyen kommune

Viser til mottatt saksdokumenter, datert henholdsvis 30.09 og 02.10.2024, detaljregulering Øvre Foss 6 i Nesbyen kommune, deres ref.: 2023/1099-15/18.

Mattilsynet er høringsinstans i plansaker og skal bidra til at arealplaner ivaretar nasjonale og regionale interesser innenfor områdene drikkevann, plantehelse, fiskehelse/fiskevelferd og dyrehelse/dyrevelferd.

Saksopplysninger

Hensikten med planarbeidet er å tilrettelegge for nye fritidstomter samt nødvendig infrastruktur.

Reguleringsplanen for Øvre Foss 6 legger til rette for 17 nye frittliggende fritidstomter med tilhørende infrastruktur ved Volelie i Nes Nordmark i Nesbyen kommune. Planområdet omfatter også 3 eksisterende fritidstomter. Til sammen utgjør planområdet et areal på ca. 42 daa. og inneholder totalt 20 fritidstomter (nye og eksisterende).

Øvre Foss 6 bygges slik at nye hytter kan ha full sanitær standard. De nye hyttene vil få felles vannforsyning og felles avløpsløsning.

Mattilsynets innspill

Vannforsyning

Vannforsyning til nye hytter vil være fra nytt felles vannforsyningsanlegg i planområdet. Alt avløpsvann skal føres til nytt avløps/reanseanlegg i planområdet.

Planforslaget følges av en VA-plan og en VA-rammeplan. Mattilsynet er enige i prinsippene i den skisserte løsningen for vannforsyningen. Første steg må være å avklare om det er nok vann av god kvalitet innenfor området.

Eierskapet til vann- og avløpsanlegget

Nye vannforsyninger skal eies av kommunen eller av et andelslag, jf. §§ 1 og 2 i Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg.

I henhold til bestemmelsene i forskrift om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften) er eieren en vannverkseier, og har ansvaret for å levere tilstrekkelige mengder trygt drikkevann til enhver tid. Vannverkseieren har også ansvar for å beskytte drikkevannskilden(e), sikre og vedlikeholde installasjoner og ledningsnett, etablere og drifte en tilstrekkelig vannbehandling, etablere beredskapsplaner, samt utarbeide prøvetakingsplaner og sikre at prøvetaking av drikkevannet gjennomføres.

Plangodkjenning

Vannverkseier skal søke om godkjenning av etablerings- og driftsplaner for et nytt vannforsyningssystem hvis den maksimale drikkevannsproduksjonen skal dimensjoneres til å bli minst 10 m³ per døgn. Dette tilsvarer forbruket til 50 personer forutsatt et døgnforbruk på ca. 200 liter per person.

Vi ønsker å holdes orientert i den videre prosessen.

Med hilsen

Anita Klemensdottir
seniorinspektør

Astri Ham
avdelingssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS

Uttale til detaljreguleringsplan Øvre Foss 6

Foreningen Nes Sankelag (FNS) viser til mottatt detaljreguleringsplan for Øvre Foss 6 som er lagt ut på offentlig høring.

FNS er en forening som skal jobbe for å ivareta beiteinteressene i kommunen og vi ønsker å komme med uttale til planen.

Generelt til utbygging i kommunen

Når det gjelder utbygging av områder er dette ikke positivt for beitedyr. Vi har nok av eksempler på det, etter at kommunen har tillatt omfattende utbygginger i store deler av kommunen og i gode beiteområder. Nå er det snart på tide at andre interesser i utmarka blir hensyntatt og at naturressurser blir tatt vare på for seinere generasjoner.

I alle utbyggingsområder oppstår det konflikter i hopetall og beitenæringen blir ikke hørt og får liten hjelp av kommunen til å løse konflikter.

Gjerdehold

Det er viktig at det ved utbygging stilles krav ved gjerdehold rundt enkelt hytter eller rundt hyttefelt. Ved inngjerding av hele hyttefelt er det viktig med korridorer som dyr og mennesker kan benytte. Det er viktig at gjerde som blir satt opp er av rett kvalitet og ikke er ulovlig elektrisk gjerde. Videre er det svært viktig med vedlikehold så lenge gjerde skal stå. Det hadde vært svært fornuftig om kommunen hadde utarbeidet en gjerdeveileder og informert ut til hytteområder om hvordan gjerde som er tillatt. Vi har nok av eksempler på dyr som lider en langsom pinefull død i et dårlig gjerde.

Løshunder

Dette er et problem som vi har mange tilfeller av hver sommer, båndtvangen overholdes ikke og folk bryr seg ikke om de blir snakket til og fortalt at det er båndtvang. Vi har flere tilfeller der beitedyr blir utsatt for løshund med de konsekvenser det gir. Jo flere turister/hytter jo større problem.

Folks oppførsel

Folk som ferdes i områder med beitedyr må lære seg å omgås dyra. Folk må skjønne at beitedyr skal gå i fred og at dyra gjør en jobb for kulturlandskapet og er med på å hindre gjengroing av Norge.

Riggplasser

Det må ikke settes opp installasjoner som dyrene kan skade seg på eller sette seg fast i. Det være seg f.eks plasser med lagring av maskiner og utstyr ved utbygging. Disse områdene må sikres.

Ut ifra beitebruksplanen som kommunen laget for noen år tilbake så ber vi om at kommunen tar mer hensyn til beitenæringen ved utbygging i kommunen.

Uttale til utbygging Øvre Foss 6

Arealet som inngår i planområdet, er et areal som pr i dag er tilgjengelig for beitedyra i området. Det vil si at arealet har betydning for beitetilgangen til dyra og er etter vår mening ikke uproblematisk å bygge ut. Dette er areal som ligger i tilknytning til setrene og er gode beiteområder.

Arealet ligger i støslaget Volelie som til nå har vært et støslag skånet for utbygging. Det er lite hytter utover det som ligger på setrene. Det er et støslag som framstår som urørt og som burde forbli utrørt. Det er svært få urørte seterlag igjen i kommunen og det er kanskje snart på tide at noe av det opprinnelige kulturlandskapet blir ivaretatt og kan forbli urørt for næringer som har behov for områdene samt at noe blir bevart for seinere generasjoner.

Det står i saken: «*Volelie, med fritidsbebyggelse og noen nedlagte støler, ligger vest for planområdet.....*» Her lurer vi på hva som menes med nedlagte støler? Etter vår mening er de på ingen måte nedlagt. Det blir høstet avling på det meste av arealene, og der det ikke blir høstet skulle det iht. jordloven vært høstet siden alle jordbruksareal har driveplikt.

Det går fram i saken at det fra før finnes tre hyttetomter i planområdet og at det ved etablering av 17 nye ikke vil føre til vesentlig økning av økosystembelastning. Det betviles ikke for dette enkelte området, men totalt sett for all utbygging i kommunen skulle en tro at belastningen for naturen snart når en tålegrense. Det er ikke langt mellom denne planen og den vedtatte planen på Foss der det ble godkjent en plan med, etter vår mening, altfor mange hyttetomter. Det vil si at det med disse to planene legges til rette for utbygging av en rekke nye enheter. Det er en stor belastning for naturen i området.

Videre står det i saken: «*Det er også vurdert at planforslaget vil i liten grad forringe friluftslivet i området, heller det motsatte ved å legge bedre til rette for friluftsliv.*» Dette lurer vi på hva menes med? Skal det lages til mer stier/veier og andre installasjoner som skal ta mer av beiteareal og gjøre det enda vanskeligere for beitedyra? Skal det tiltrekkes mer folk som skal ferdes i området så det blir enda mer uro for dyra? Flere veier/stier endrer også på beitemønsteret til dyra og kan føre til at de kommer ut av det området de egentlig skal oppholde seg i. Det kan være at beitenæringen på et tidspunkt kommer til å kreve at utbyggere skal dekke investeringer i teknologi for å holde dyra i beiteområde sitt.

Beitebruken i området

Det er i saken ikke nevnt noe om at dette er et beiteområde og den naturressursen som beite er, er ikke tatt hensyn til.

De siste årene har det vært svært stabilt med beitedyr i området Myking og omegn. Det har av enkelte dyreslag vært økning.

I tillegg til sau og lam, som er de dyrene det er flest av i området, har det de siste årene vært en økning på antall storfe på beite. I 2023 og 2024 var det flere besetninger med storfe. I tillegg har området fått en besetning med geit og en med alpakka. I tillegg til noen hester.

Så ut ifra dette vil vi at beitedyrene blir tatt mer hensyn til.

Planen har tatt hensyn til beitedyr ved å stille krav om at oppsett av gjerde skal være skigard og det skal ikke hindre naturlig ferdsel mellom tomtene. Det er bra.

Med enda en utbygging i området vil det blir enda mer trafikk. Tungtransport i forbindelse med oppføring av hyttene og ved vedlikehold samt mer persontrafikk i etterkant. Dette gjør veien farlig å ferdes på både for beitedyr og mennesker.

Med så mye utbygging som det er, mener vi at det burde stilles krav til nedsatt fartsgrense på Mykingvegen. Vi vet at vegen er privat og at kommunen sikkert ikke kan bestemme ev. fart. Men vi mener at kommunen bør komme med en anbefaling til veien om nedsatt hastighet. Det hjelper svært lite med 50-sone gjennom «sentrum» på Myking når det på resten av strekningen ikke er begrensninger. Vi som ferdes i området ser hvor mye folk og dyr som ferdes langs veien og det oppstår farlige situasjoner.

Nesbyen 12.11.2024

Foreningen Nes Sankelag

Nesbyen kommune
Alfarvegen 117
3540 Nesbyen

Vår ref.: 2024/11514-6

Deres ref.: 2023/1099

Dato: 14.11.2024

Nesbyen kommune - Reguleringsplan - PlanId 01202306 - Øvre Foss 6 - Detaljregulering - Offentlig ettersyn - Uttalelse

Vi viser til brev av 30. september og 2. oktober om høring og offentlig ettersyn av detaljregulering Øvre Foss 6.

Tiltaket er vurdert ut fra fylkeskommunens rolle som regional planmyndighet, forvalter av fylkesvei, fagmyndighet for kulturminnevern og prosessmyndighet etter vannforskriften. Buskerud fylkeskommune har følgende merknader til varselet:

Kort om planforslaget

Planforslaget omfatter et område ved Volelie, som i gjeldende overordna plan er avsatt til LNF-formål og dels LNF spredt fritidsbebyggelse. Området er ubebygget, det er ellers etablert enkelte fritidsboliger i det omkringliggende området, og setre med seterbebyggelse og dyrka mark. Planforslaget legger til rette for 20 felt for fritidsbebyggelse med tilhørende infrastruktur. Planområdet har adkomst fra eksisterende veg Volelivegen. På bakgrunn av at planarbeidet er i strid med overordna plan, er det utarbeidet en konsekvensutredning.

Merknader

Vi viser til fylkeskommunens tidligere merknader i saken. Vi har følgende merknader ved høring og offentlig ettersyn:

Hensyn til landskaps-, natur- og friluftslivsverdier:

Vi viser til Regional plan for areal og transport i Buskerud, som gir føringer for stedsutvikling og bruk og vern av areal. Vi viser også til fritidsboligveilederen tilgjengelig her: [Rettleiar om planlegging av fritidsbustader](#), med faglige råd.

Planarbeidet er i strid med overordna plan og legger til rette for fritidsbebyggelse i et område som i dag er ubebygget, men med enkelte fritidsboliger i nærområdet. Ut fra hensyn til

PLAN plan og miljø

Postadresse: Postboks 3563, 3007 DRAMMEN
Besøksadresse: Hauges gate 89, 3019 Drammen
Telefon: 32 80 85 00

E-post: post@bfk.no
Internett: www.bfk.no
Org.nr.: 930580260

forutsigbarhet og for å bygge oppunder kommuneplanen som styringsverktøy bør de overordnede rammene for arealutvikling legges gjennom overordnede planer, og eventuell ny fritidsbebyggelse legges innenfor eksisterende byggeområder. Vi viser til de regionale føringene hvor det blant annet går frem at for områder til fritidsbebyggelse skal kommunene prioritere fortetting og videreutvikling i etablerte områder før det åpnes for utbygging i nye områder.

Vi har ellers følgende merknader for dette fagområdet til de konkrete løsningene i planforslaget:

Ut fra helningskart ser vi at området er delvis bratt. Vi anbefaler at byggegrenser i plankartet eller alternativt avgrensning på felt justeres slik at utbygging gjennom både plankart og bestemmelser styres utenom de bratteste områdene. Sammen med bestemmelsene kan dette være et godt virkemiddel for i noen grad å begrense omfang av terrenginngrep og landskapsvirkning. Vi anbefaler også kommunen å vurdere å legge inn ytterligere grønne korridorer i planområdet og viser til at det legges opp til et relativt tett utbyggingsmønster i et landskap som har preg av seterområder, naturområder/myrdrag/skog og noe spredt utbygging. Vi viser til regionale føringer knyttet til grønne korridorer i fritidsboligområder. Ut fra landskaphensyn bør det også vurderes en differensiert utnyttelsesgrad med lavere utnyttelse der det er mer utfordrende terreng.

Hensynet til automatisk fredete kulturminner:

Når det gjelder automatisk fredete kulturminner, registrerer vi med tilfredshet at det i planens fellesbestemmelser (punkt 2.2) vises til meldeplikten etter kulturminnelovens § 8, annet ledd, slik fylkeskommunen har bedt om i en tidligere uttalelse i saken.

Når det gjelder automatisk fredete kulturminner, har vi derfor ingen merknader til iverksetting av tiltakene som planen legger til rette for.

Vennlig hilsen

Christina Ilmork Martinsen
Rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Saksbehandler plan: Christina Martinsen
Saksbehandler arkeologi: Gaute Reitan

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS

Naturvernforbundet

Hallingdal

Buskerud

Nesbyen kommune
postmottak@nesbyen.kommune.no

14.11.24

Høyringsvar Detaljreguleringsplan for Øvre Foss 6 (55/8)

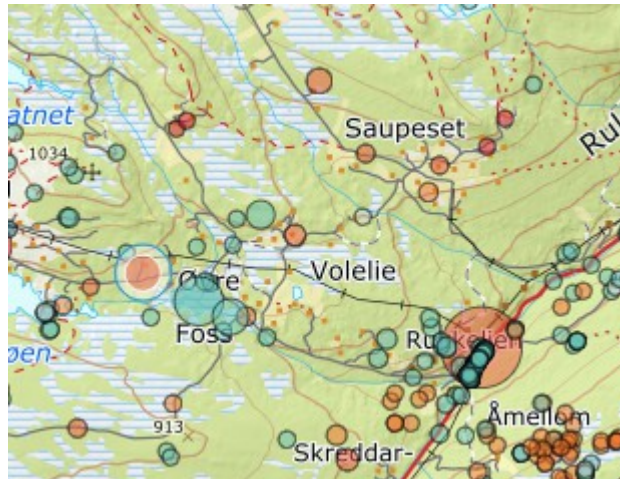
Naturvernforbundet i Hallingdal (NiH) og Buskerud (NiB) vil kome med desse innspela til Nesbyen kommune i samband med denne detaljreguleringsplanen for Øvre Foss 6- området.

- 1) Me er svært bekymra for villreinstamma i Nesfjellet. Villreinen er no vurdert som nær truga i Norsk Raudliste for artar i 2021. Med alle hyttene, aukar trafikken i fjellet og dette forstyrrar villreinen. Miljødirektoratet har nyleg lagt fram (20.12.23) ei tiltaksplan for å hjelpe villreinen og her står det mellom anna at: "Å hindre ytterlegare hyttebygging i eller inntil villreinområda er eit svært viktig tiltak, og problemstillinga er felles for alle dei norske villreinområda."

I nærområdet til Øvre Foss til dømes Natten og Tverrlie er det bygd godt over 1000 fritidsbustader. Tek me med Bøgaset, Tronrudmarka og dei andre hyttefeltene som grensar inntil Øvre Foss, kjem me fort over 2800 hytter. Her har Nesbyen kommune tillate ei gigantisk utbygging av urørt natur og konsekvensane er store for villreinen. I tillegg kjem alle hyttetomtene som er godkjente og regulerte, men ikkje bygd. Berre på Natten, Einen og Tverrlie, nærområde til Øvre Foss, er tomtereseven på heile 3500 hytter.

Ei utbygging på Øvre Foss 6, vil auke trykket og berre forsterke problema for villreinen i Nesfjellet.

- 2) Naturvernforbundet i Hallingdal (NiH) og NiB meiner at **kunnskapsgrunlaget og kartlegginga av naturmangfaldet** i området rundt Øvre Foss er for dårleg og tilfredstiller ikkje dei krava me i dag stiller om kunnskapar og kartlegging av naturmangfaldet jmf Naturmangfaldlova § 8-12. . Dette går tydleg fram av Artskart i Artdatabanken.

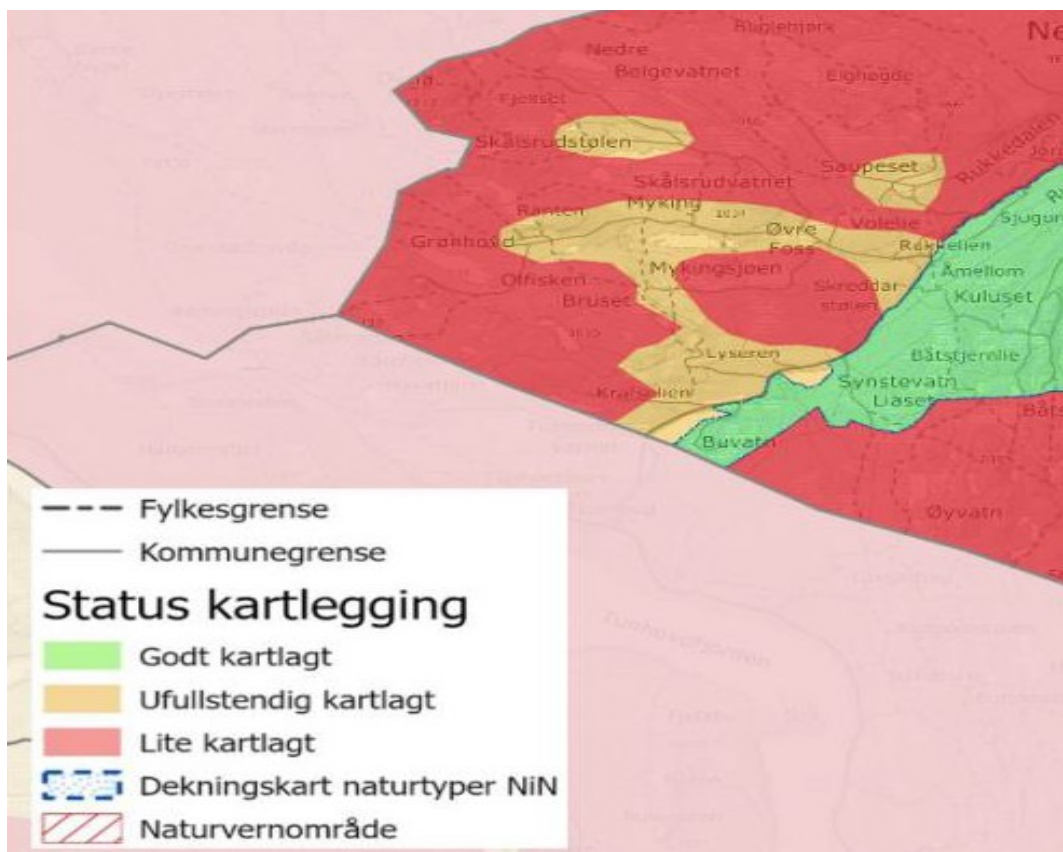
Kartet viser at det berre er gjort nokre frå registreringar i Øvre Foss området. Kartlegging må gjerast etter **NiN systemet** og bør foregå gjennom alle årstidene. **Det held ikkje å berre kartleggje naturtypen i eit område- også naturmangfaldet på artsnivå må kartleggjast.**

Det er kommunen sitt ansvar å skaffe til vege kunnskapar om naturmangfaldet i kommunen slik at kommunepolitikerane kan fatte kloke og langsiktige vedtak der hensynet til natur og miljø er ivaretekje . Dette vart tydleg understreka av **Miljødirektoratet** som i oktober 2024, gjekk ut med tydelege signal om at det no må stillast langt strengare krav til kartlegging i samband med utbyggingar.

I Biofokusrapporten frå mars 2023 går det fram at:

"Samlet sett vurderes kartleggingsstatus for Nesbyen kommune som «lite til ufullstendig kartlagt» for store deler av kommunen."

Kartet nedanfor er henta frå Biofokusrapporten og viser at kartleggjinga av naturmangfaldet ved Øvre Foss er svært mangelfull.

Figur 2. Kart som viser kommunens kartleggingsstatus. Bare deler av kommunen er vurdert som «godt kartlagt» (grønt). Resten er vurdert som «ufullstendig kartlagt» (gul), eller «lite kartlagt» (rødt).

- 3) Ei utbygging som denne, vil føre til auka utslepp av klimagassar sidan mykje karbon er bønne i levande dyr og planter som er i god vekst i området, men også plante og dyrerester som ligg i den øvste delen av jordsmonnet, bind mykje karbon. I dette planområdet er det ein del **barskog/bjørkeskog** som er i god vekst og som vil bli hogd i samband med den planlagte hyttebygginga. Det fører til at framtidige skog som skulle binde klimagassen CO₂, blir fjerna. Dette er svært uheldig m h t klimaregnskapet. No må Nesbyen kommune ta natur- og klimakrisa på alvor!

Norge har forplikta seg til å redusere utsleppa av klimagassar med 55% innan 2030 (frå 1990 nivået). Det må også gjelde for Nesbyen kommune!

- 4) Denne utbygginga på Øvre Foss vil føre til ein **auke i turisttrafikken i området**. Dette er spesielt uheldig for villreien, sjå punkt 1) over, men den auka turisttrafikken vil også påvirke beitedyra i området, på ein negativ måte. Særleg ille er elsykkeltrafikken i fjellområda, som ofte fører til at søye og lamb blir skremt vekk frå kvarandre. No må Nesbyen kommune ta **beiteretten** til grunneigarane i Nesbyen på alvor!

Med den hyttebygginga me har hatt på Nesbyen dei siste tiåra, vil beiteretten som har tilhøyrt grunneigarane i mange hundre år, sakte men sikkert smuldre bort. Beiteretten representerer varige verdiar, i motsetning til hyttebygginga som undergrev desse varige verdiane.

Den overordna kommuneplan for Nesbyen, samfunnsdelen, skal vere styrande for utviklinga i kommunen og her står det at: "**produktive jord- og skogbruksområder skal som hovedregel skånes mot nedbygging.**"

- 5) Dette planforslaget legg opp til ei utbygging av nye fritidsbustader i tregrensa rett under snaufjell. Det er grunn til å minne om at slike utbyggingar er i strid med **nasjonale og regionale føringar**. I Hytteveiledaren (september 2022) som er sendt ut frå Stortinget, står det mellom anna at:
- "Det er derfor viktig å verne samanhengande naturområde utan inngrep i skogbeltet under snaufjellet.Unngå ny fritidsbustad i og over skoggrensa ...Unngå utbygging som bryt tydelege åsprofilar eller viktige horisontlinjer ...Unngå utbygging i område med viktige beiteressursar for husdyr. Unngå utbygging på dyrka og dyrkbar mark.... "
- 6) Det er viktig å ta vare på den gamle stølskulturen som har levd i dette aktuelle utbyggingsområdet i mange hundreår. Slike gamle kulturminne må gjevast tilstrekkeleg rom slik at stølane ikkje forsvinn i tette hyttelandsbyar. I Hytteveiledaren (september 2022) som er sendt ut frå Stortinget står det mellom anna at: "Ved planlegging av nye fritidsbustader må det takast omsyn til verdifulle kulturminne og kulturmiljø. Kulturminna som skal vernast, må gjevast tilstrekkeleg rom, slik at dei ikkje blir skadde av inngrep eller auka ferdsel og aktivitet knytt til fritidsbustadene."
- 7) I Plan og Bygningslova er det krav om at det ikkje kan gjerast **inngrep i eit belte på 100 meter frå vatn, bekkar og vassdrag med årssikker vassføring**. Denne regelen er viktig for å ivareta naturmangfaldet i og rundt vassdraget. Vegetasjonen som fins i dette 100 metersbeltet, stabiliserer jordsmonnet og er med på å forebyggje erosjon, flaum og skred ut mot vassdraget.

På sørsida av dette planområdet, går det ein bekk i myra. Avstanden på 100 meter frå denne bekken med årssikker vassføring, må respekterast.

- 8)
- Slik som me les plankartet, vil ei evt utbygging på Øvre Foss føre til at nye ubebygde områder i Nesfjellet vert bygd ned. Planforslaget er difor i strid med overordna Kommuneplan for Nesbyen kommune, samfunnsdelen:
- "Inngrepsfrie områder skal som hovedregel ikke innsnevres."
- 9)
- I samband med denne planlagte utbygginga på Øvre Foss, vil noko vernskog mot tregrensa og fjellet gå tapt. Vernskog opp mot tregrensa er spesielt viktig m.a. for mikroklimaet fordi den stengjer for den kalde fjellufta som vil sige nedover og forstyrre økosystemet i dalsida, om vernskogen vert hogd.. Denne skogen skal difor ha eit spesielt vern!

OPPSUMMERT:

Slik me ser det, må dette planforslaget blankt avvisast.

Naturvernforbundet i Hallingdal
ved Olav Arne Løstegaard

Naturvernforbundet i Buskerud
ved Martin Lindal

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vår dato:

28.11.2024

Vår ref:

2023/41559

Deres dato:

30.09.2024

Deres ref:

2023/1099

NESBYEN KOMMUNE

Alfarvegen 117

3540 NESBYEN

Saksbehandler, innvalgstelefon

Yngvild Eggen Holm, 32266636

Nesbyen – Innsigelse og faglige merknader til detaljregulering for Øvre Foss 6

Vi viser til brev datert 30. september 2024 med høring av detaljregulering for Øvre Foss 6 i Nesbyen kommune.

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus fremmer innsigelse til detaljreguleringen for Øvre Foss 6 i Nesbyen kommune for ikke å ivareta nasjonale og regionale interesser, jf. plan- og bygningsloven § 5-4.

Forslaget legger opp til 17 nye hyttetomter på areal avsatt til LNFR- og LNFR-spredd formål. Området er viktig for matproduksjon/matberedskap ved utmarksbeite for husdyr, og hele planområdet ligger i kort avstand til Voleliseter med inn- og utmark, og flere andre større setre ligger nærheten. Ut fra styrkede nasjonale føringer for matproduksjon/matberedskap og kulturlandskap har vi innsigelse til forslaget til detaljregulering for Øvre Foss 6 til den delen av forslaget som er i strid med LNFR-formålet i kommuneplanen.

Nasjonale føringer for jordvern og matberedskap er vesentlig strammet inn de siste årene, seinest i 2023 med ny nasjonal jordvernstrategi. Mål for økt selvforsyning med mat er vedtatt av Stortinget i 2024.

Vi viser til nærmere redegjørelse og øvrige faglige merknader nedenfor.

Bakgrunn

Det fremgår av planforslaget at det skal legges til rette for 17 nye hyttetomter innenfor planområdet som har en størrelse på ca. 42 dekar. Det er allerede fradelt 3 fritidseiendommer her i tråd med kommuneplanen. Planområdet er avsatt til LNFR-spredd og LNFR-formål, og planforslaget er følgelig ikke i tråd med kommuneplanen.

E-postadresse:
sfospost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Pb 325
1502 Moss

Besøksadresse:
Moss: Vogts gate 17
Drammen: Dr. Hansteinsgate 9
Oslo: Stensberggata 27

Telefon: 69 24 70 00
www.statsforvalteren.no/os
Org.nr. 974 761 319

Vi ga innspill til planarbeidet, i vårt brev datert 19. desember 2023. Vi frarådet her videre planarbeid og at arbeidet ble stilt i bero inntil området eventuelt blir avklart til utbygging i ny kommuneplan.

Statsforvalterens rolle

Vi skal bidra til at planer ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser innen landbruk, klima og miljøvern, folkehelse, barn og unges interesser, samfunnssikkerhet og gravplasser. Statsforvalteren skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer innen våre ansvarsområder blir fulgt opp i kommunale planer. Kommunen er planmyndighet og har ansvaret for at plan- og bygningslovens formelle krav til innhold og planprosess oppfylles i planarbeidet.

Vurdering

Som vi uttalte i brev datert 19. desember 2023, mener vi det er uheldig å fravike overordnet plan og legge opp til 17 nye hytter på areal avsatt til LNFR og LNFR spredt. Vi vil igjen vise til viktigheten av å avklare dette overordnet i en kommuneplan, slik at man sikrer en samlet vurdering. Nesbyen har en rekke andre områder som er avsatt til fritidsbebyggelse og vi vil anbefale at ny fritidsbebyggelse legges til allerede avklarte områder. Planområdet er heller ikke en del av de viktigste turistdestinasjonene og satsingsområdene i Nesbyen. Videre ønsker vi å påpeke at ved å fravike overordnet plan kan dette være med på å svekke og undergrave kommuneplanen som viktig overordnet styringsverktøy for arealutviklingen. Det mener vi er svært uheldig.

Jordvern, matberedskap og kulturlandskap- (innsigelse)

Planområdet er på ca. 42 dekar og grenser til setrene/setervollene på Voleli. Det store jordbruksseterområdet Saupeset ligger øst for området. Planforslaget legger til rette for 17 nye hyttetomter i tillegg til 3 eksisterende hyttetomter som ikke er bebygd.

Hoveddelen av planområdet er avsatt til LNFR-formål i kommuneplanen, mens om lag 7 tomter ligger innenfor område avsatt til LNFR spredt fritidsbebyggelse. Kommuneplanbestemmelsene har føringer for etablering av ny fritidsbebyggelse, blant annet med hensyn til landskap og inngjerding.

Vi vurderer at planforslaget kommer i konflikt med hensynet til matproduksjon på utmarksbeite og skjøtsel av kulturlandskap med seterområder. Vi er særlig kritiske til den delen av forslaget til nytt hyttefelt «Øvre Foss» som er i strid med LNFR-formålet i kommuneplanen. Hele planområdet ligger i kort avstand til Voleliseter med inn- og utmark, og flere andre større setre ligger nærheten.

Området er viktig for matproduksjon/matberedskap ved utmarksbeite for husdyr. Dette har vi blant annet fått bekreftet gjennom uttalelsen til Nes Sankelag oversendt per e-post, datert 14.11.2024. Utbygging av området kan føre til konflikter og reduksjon av beitedyr som påvirker matproduksjon og matberedskap negativt. For mange gårdsbruk i fjellbygdene utgjør bruk av utmarksbeite en vesentlig andel av fôrgrunnlaget, f.eks. hadde tilgang til utmarksbeite avgjørende betydning under tørken sommeren 2018.

Nasjonale føringer for jordvern, matberedskap og kulturlandskap er vesentlig styrket ved Stortingets vedtak av nasjonal jordvernstrategi i 2023. Det er satt mål om økt selvforsyning og matberedskap i [Meld. St. 11 \(2023–2024\)](#) som ble vedtatt av Stortinget i 2024 og i Nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging 2023-2027. Videre viser vi til landbrukstema i [Veilederen for planlegging av fritidsbebyggelse \(2022\)](#).

Når det gjelder mål om økt bærekraftig matproduksjon, skjøtsel, bevaring av kulturlandskap med beitebruk og seterområder, er det etablert tilskuddsordninger gjennom jordbruksoppjøret og Stortingets vedtak. Disse viser at beitebruk og annen skjøtsel/landbruksdrift er av nasjonal verdi for matproduksjon og som kulturlandskap, se blant annet [Nasjonalt miljøprogram](#) hos Landbruksdirektoratet og [regionalt miljøprogram mfl. på våre nettsider](#). [Seterkultur er nylig innstilt til Unesco-lista for immateriell kulturarv](#). En rapport om seterdrift (2023) viser at «det er store natur, kulturmiljø- og landskapsverdier knyttet til seterdrift, og at seterdrift bidrar til matmangfold og utnyttelse av utmarksressurser. Den langvarige og varierte bruken av naturressursene i seterområdene har til sammen skapt store estetiske, kulturhistoriske og biologiske kvaliteter som også opplevelses- og reiselivsnæringene drar stor nytte av». Mulighet for å fortsette drift av setrene er avhengig av at utmarksbeiter er lett tilgjengelige. Området er omfattet av organisert beitebruk for husdyr på utmarksbeite gjennom Nes sankelag. Vi viser også til NIBIOs rapporter [Utmarksbeite - ressursgrunnlag og beitebruk](#) og [Verdiskaping i utmark](#).

Ut fra styrkede nasjonale føringer for matproduksjon/matberedskap og kulturlandskap har vi innsigelse til forslaget til reguleringsplanen for Øvre Foss 6 for den delen som ikke er i samsvar med LNFR-formålet i kommuneplanen. Planbestemmelser om inngjerding av fritidsbebyggelse mener vi må ivareta hensyn til husdyr på utmarksbeite bedre.

Forøvrig mener vi også at det er uheldig at flere av tomtene sør i planområdet er plassert helt inntil myra. Vi minner om at vi i innspillet vårt uttalte at byggegrenser helt inntil myr er uheldig fordi det kan forringe myras verdi over tid og redusere verdiene av kantsonen langs myra. Videre ligger hytteområdet i svært bratt terreng, og vil derfor føre til store terrengendringer, noe som er svært uheldig. I tillegg mener vi at hensynet til skog/vernskog (ifølge skogbruksloven §12) ikke er tilstrekkelig vurdert.

Ellers viser vi til [Statsforvalterens forventninger til kommunal arealplanlegging for 2024](#) og til [overordnede føringer for kommunal planlegging innenfor Statsforvalterens ansvarsområde](#). Vi anbefaler nettsidene www.planlegging.no og [Miljøstatus](#).

Vi imøteser nærmere dialog om våre innsigelser og øvrige faglige merknader.

Med hilsen

Gunhild Dalaker Tuseth
avdelingsdirektør
Klima- og miljøvernavdelingen

Eli Kristin Nordsiden
seksjonssjef

Innsigelsen som fremmes er godkjent av avdelingsdirektør for landbruksavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Medsaksbehandlere: Anette Søråas (landbruk)

Kopi til:

Buskerud fylkeskommune

Postboks 3563

3007

DRAMMEN

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vår dato:

15.12.2025

Vår ref:

2023/41559

Deres dato:

08.07.2025

Deres ref:

2023/1099

NESBYEN KOMMUNE

Alfarvegen 117

3540 NESBYEN

Saksbehandler, innvalgstelefon

Eirik Gundersen, 32266631

Svar: Anmodning om å trekke innsigelse til detaljregulering for Øvre Foss 6 - planID 01202306

Vi viser til henvendelse fra Nesbyen kommune datert 8. september og 1. desember 2025, med anmodning om å trekke innsigelse til detaljreguleringsplan for Øvre Foss 6 (planID 01202306).

Vi har stort sakspress for tiden og vi beklager den lange saksbehandlingstiden i denne saken.

Bakgrunn

Planforslaget legger til rette for 17 nye frittliggende fritidstomter med tilhørende infrastruktur ved Volelie i Nes Nordmark i Nesbyen kommune. Planområdet omfatter også 3 eksisterende fritidstomter. Til sammen utgjør planområdet et areal på ca. 42 daa. og inneholder totalt 20 fritidstomter (nye og eksisterende).

Vi ga innspill til planarbeidet, i vårt brev datert 19. desember 2023. Vi frarådet her videre planarbeid og at arbeidet ble stilt i bero inntil området eventuelt blir avklart til utbygging i ny kommuneplan. Vi fremmet innsigelse til planforslaget i brev datert 28. november 2024. Ut ifra styrkede nasjonale føringer for matproduksjon/matberedskap og kulturlandskap fremmet vi innsigelse til planforslaget for den delen som ikke er i samsvar med LNFR-formålet i kommuneplanen. Planbestemmelser om inngjerding av fritidsbebyggelse mente vi måtte ivareta hensyn til husdyr på utmarksbeite bedre.

Jordvern, matberedskap, kulturlandskap og myr, dyrkbar jord/kabonlager

Om lag 20 dekar av planområdet og 13 hyttetomter er LNF-formål i kommuneplanen og er ikke i samsvar med gjeldende kommuneplan for Nesbyen. Konsekvenser av utbyggingen for potensiell matproduksjon/matberedskap ved beitebruk i utmark er ikke konsekvensutredet og vektlagt slik vi hadde forventet, men er noe vurdert av utbygger i vedlegg til svarbrev fra kommunen. Planområdet er omfattet av organisert beitebruk for sau og storfe (blandingslag, Foreningen Nes sankelag) med 5 beitebrukere med 27 storfe og over 800 sau og lam på utmarksbeite (2024), ifølge NIBIOs temakart i

E-postadresse:
sfospost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Pb 325
1502 Moss

Besøksadresse:
Moss: Vogts gate 17
Drammen: Dr. Hansteinsgate 9
Oslo: Stensberggata 27

Telefon: 69 24 70 00
www.statsforvalteren.no/os
Org.nr. 974 761 319

AR5. Tettheten av beitedyr er på 25-50 per km², noe som er høyere enn enkelte andre områder i Nesbyen.

Til kommunens brev 23. juni 2025 er det utarbeidet et vedlegg der det blant annet framgår:

«På Volelie er det i dag 12 eksisterende fritidsboliger, 9 fradelte ubebygde tomter og 7 setervoller. Det er ingen aktiv seterdrift på noen av disse setervollene og det er heller ingen av grunneierne på Volelie som har dyr på hverken innmarks- eller utmarksbeite på eller rundt selve Volelie. Basert på samtaler med to av rettighetshaverne som har dyr på beite i det aktuelle området, så er nærmeste steder til planområdet hvor det slippes beitedyr på utmarksbeite er Saupeset og Skålrudstølen/Skålsrubbekken.»

Tap av karbonlager og redusert framtidig karbonlagring er ikke utredet. Utbygging med tette flater har også virkninger ved tap av økosystemtjenester og redusert klimatilpasning. Del av planområdet på dyrkbar jord/ myr er i hovedsak ivaretatt ved at disse arealene er foreslått regulert til LNF-formål i planen, men enkelte tomter omfatter fortsatt noe myr/dyrkbar jord. Dette forutsetter vi at Nesbyen endrer i planen.

Nesbyen har store reserver av byggeområder til fritidsboliger i kommuneplanen. Vi forventer at kommunen vurderer byggeområder i kommunen mer samla ved rullering av kommuneplanen og vurderer å endre områder tilbake til LNF-formål (planvask). Føringer om planvask finnes blant annet i gjeldende veiledere for fritidsbebyggelse og i Nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging 2023-2027, vedtatt ved Kgl.res i juni 2023. Opptak av webinarer om «planvask» finnes tilgjengelig på Miljødirektoratets nettsider.

Seterdrift er på UNESCOs verdensarvliste over immateriell kulturarv. Seterdrift og beitebruk er styrket gjennom nasjonale føringer som er vedtatt av Stortinget og fulgt opp med økte tilskudd, blant annet i regionalt miljøtilskudd for jordbruket (RMP). Kommunen må ta høyde for at seterdrift kan være aktuelt å gjenoppta på Volelie og andre setre i området, og det kan da også bli økt beitebruk i området.

Konklusjon

Vi forventer at konsekvensutredningen forbedres når det gjelder virkning av utbyggingen for seterområdene i nærheten, beitebruk i utmark samt at utbyggingen er i strid med LNF-formålet i kommuneplanen. Ved planlegging av hytteområdet må kommunen ta høyde for at det kan bli aktuelt å gjenoppta seterdrift på Volelie og andre setre i området, og at antall husdyr på utmarksbeite kan øke. Kommunen må vurdere om planforslaget med bestemmelser er forenlig med slike hensyn.

Nesbyen må følge opp nasjonale føringer om å vurdere byggeområdet på nytt og endre til LNF-formål. Ut fra forsterka nasjonale og regionale føringer for matberedskap og kulturlandskap/ seterdrift fraråder vi at Nesbyen vedtar reguleringsplanen for Øvre Foss 6. **Med bakgrunn i dette opprettholder vi vår innsigelse til planen.**

Dersom innsigelsen skal løses, må kommunen redusere omfanget av reguleringsplanen og ta ut hytter i LNF-området. Videre må bestemmelsene for gjerding forbedres i tråd med kommunens beitebruksplan, slik at for eksempel anleggs- og riggplasser også har krav til gjerding.

Med hilsen

Eli Kristin Nordstien
seksjonssjef

Eirik Gundersen
rådgiver

Klima- og miljøvernavdelingen

Medsaksbehandlere: Anette Søraas, 22003673 (landbruk)

Dokumentet er elektronisk godkjent

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vår dato:

17.03.2026

Vår ref:

2023/41559

Deres dato:

02.03.2026

Deres ref:

2023/1099

NESBYEN KOMMUNE

Alfarvegen 117

3540 NESBYEN

Saksbehandler, innvalgstelefon

Eirik Gundersen, 32266631

Nesbyen – Innsigelse til detaljregulering for Øvre Foss 6 er løst

Vi viser til henvendelse datert 2. mars 2026 med forslag på løsning på innsigelsen til detaljregulering for Øvre Foss 6. Vi fremmet innsigelse til denne planen i brev datert 28. november 2024 av hensyn til styrkede nasjonale føringer for matproduksjon/matberedskap og kulturlandskap. Innsigelsen var særlig knyttet til den delen av forslaget til nytt hyttefelt «Øvre Foss» som er i strid med LNFR-formålet i kommuneplanen.

Vår tilbakemelding

Vi vil innledningsvis poengtere at planområdet er avsatt til LNFR-spredt og LNFR-formål, og planforslaget er følgelig ikke i tråd med kommuneplanen. Som vi har uttalt tidligere, mener vi det er svært uheldig å fravike overordnet plan og legge opp til nye hytter på areal avsatt til LNFR og LNFR spredt. Vi vil igjen vise til viktigheten av å avklare dette overordnet i en kommuneplan, slik at man sikrer en samlet vurdering. Nesbyen har en rekke andre områder som er avsatt til fritidsbebyggelse, og vi vil anbefale at ny fritidsbebyggelse legges til allerede avklarte områder. I dette tilfellet er planområdet heller ikke en del av de viktigste turistdestinasjonene og satsingsområdene i Nesbyen. Stadig fravikelse fra overordnet plan kan være med på å svekke og undergrave kommuneplanen som viktig overordnet styringsverktøy for arealutviklingen. Vi mener dette er svært uheldig.

Planområdet er på ca. 42 dekar og grenser til setrene/setervollene på Voleli. Området er viktig for matproduksjon/matberedskap ved utmarksbeite for husdyr. Dette har vi blant annet fått bekreftet gjennom uttalelsen til Nes Sankelag oversendt per e-post, datert 14.11.2024. Utbygging av området kan føre til konflikter og reduksjon av beitedyr som påvirker matproduksjon og matberedskap negativt.

For å hensynta at seterdriften på Volelie i fremtiden kan gjenopptas er det foreslått at tomt 1 og 2, som lå nærmest setervollen, fjernes fra planen. Denne løsningen reduserer terrenginngrepet i nedkant av setervollen og det samlede omfanget av planen. Bestemmelsesområde #1 (midlertidig riggområde på tomt 1) er også fjernet fra planen. Det er også foretatt en mindre justering av veg V1 og plangrensen i samme området. Videre er tomt 6 er flyttet noen meter opp i terrenget for å i sin helhet ikke berøre areal som i AR5 er registrert som myr og dyrkbar jord. Vi er positive til denne

E-postadresse:
sfospost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Pb 325
1502 Moss

Besøksadresse:
Moss: Vogts gate 17
Drammen: Dr. Hansteinsgate 9
Oslo: Stensberggata 27

Telefon: 69 24 70 00
www.statsforvalteren.no/os
Org.nr. 974 761 319

endringen og vurderer at planforslaget i større grad tar hensyn til setervollene på Voleli enn tidligere planforslag.

Det er videre lagt inn nye gjerdebestemmelser for planområdet. Vi er positive til at det er lagt inn bestemmelsene om gjerder. Vi vurderer at de nye bestemmelsene ivareta hensyn til husdyr på utmarksbeite.

Vi mener samlet sett at de foreslåtte løsningene er en forbedring for matproduksjon/matberedskap ved utmarksbeite for husdyr. Vi er fortsatt kritiske til den delen av planområdet som er i strid med LNFR-formålet i kommuneplanen, men ut fra en samlet vurdering kan vi akseptere en utbygging i dette området.

Konklusjon

Under forutsetning at de foreslåtte endringene i plankart og bestemmelser vedtas, kan Nesbyen kommune anse *innsigelsen* som løst.

Vi ber om å få tilsendt vedtaket i saken og eventuelt godkjent reguleringsplan.

Med hilsen

Karsten Butenschøn
Avdelingsdirektør
Klima- og miljøvernavdelingen
avdelingsdirektør
Klima- og miljøvernavdelingen

Eli Kristin Nordsiden
Seksjonssjef
seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent

Medsaksbehandler: Anette Søråas (landbruk)

Kopi til:

Buskerud fylkeskommune

Postboks 3563

3007

DRAMMEN